

באחוזת פוגורליץ השוכנת בהרריה הקרירים של מערב אוסטריה, חי לו חיימ'ה העגלון, משרת את אדוניו בנסיעות מהאחוזת ואליה, נושא אנשים ומשאות אל מחוזות חפצם. ואת העגלה מושך סוסו עתיר הניסיון, סיימון, נאמן לאדונו ולעבודתו הקשה. חזק, חרוץ, נושא את משא עגלתו העמוסה בביטחון וברוח טובה. וכך ימים רבים, הפרנסה מצוייה בשפע, חיימ'ה ומשפחתו חיים ברווחה, וסיימון הסוס שבע ומרצה.

יום אחד כינס הפריץ פוגורליץ את כל משרתי אחוזתו והודיע להם, כי לרגל הימים הקשים שירדו על המחוז, בעטיים של השטפונות הגדולים ומרד האיכרים בצפון, נאלצת האחוזת לקצץ בהוצאותיה, וכל בעל מלאכה נדרש להסתפק בתקציב קטן יותר להוצאות עיסוקו ובהכנסה קטנה יותר.

נאמן למצוות אדונו קימץ חיימ'ה בהוצאות מחיית משפחתו, והקטין את מנת האוכל של סוסו סיימון. כל נסיעה בדרכים שנהרסו בגלל השטפונות הפכה לקשה יותר ויותר. גלגלי העגלה התעקמו, ציריה החלידו וגם אלה היקשו על משיכת העגלה יותר ויותר. אך סיימון הבין את צורך השעה, לא התלונן והמשיך לסחוב את העגלה ולשרת את אדונו נאמנה. כשראה זאת חיימ'ה, אמר לעצמו: "הנה רואה אני כי סוסי מקבל את גזירת המזון ברוח מבינה, הבה ואקטין את מנתו שוב," וקצץ את מנת יומו של סיימון בכמות נוספת. וגם את הגזירה הזו הכיל סיימון בשתיקה.

וכך נמשך הדבר שנה אחר שנה. חיימ'ה נראה מאושר. הוא מצא את הדרך לאלף את סוסו הנאמן להמשיך לעבוד קשה עם מנת מזון הולכת וקטנה. וגם את שטח אורוותו הקטין, כדי לחסוך תבן למצע.

יום אחד כינס הפריץ פוגורליץ את כל משרתי אחוזתו ואמר: "בזכות נאמנותכם וחסכנותכם זכינו לעבור את הימים הקשים בצורה מוצלחת במיוחד, ולכבוד זאת מגיע בקרוב הקיסר בכבודו ובעצמו לבקר באחוזתנו. דבר ביקורו של הקיסר מפורסם בכל הארצות, והדבר יעלה את קרנה של האחוזת ויביא לכולכם פרנסה רבה. המשיכו לחסוך."

חיימ'ה שמח. הוא אפילו קיבל פרס על ההסעות הרבות שנסע בשנה האחרונה, ועל חסכנותו הרבה. התרגש חיימ'ה מאד לקראת ביקור הקיסר, שכן בעטיו יידרש ליסוע פעמים רבות לאחוזות הסמוכות להביא מזון לאחוזתו, ובכך תובטח לו הכנסה נכבדה.

למחרת קם מוקדם בבוקר, נכנס עליז ושמח לאורוותו הקטנה של סיימון כדי לרתום אותו לעגלה לקראת הנסיעה. להפתעתו הרבה רבץ סיימון באפיסת כוחות באורוותו הקטנה, והביט בעצב רב בעיני אדונו. הוא לא הצליח לקום מרצו למרות קריאות העידוד הרמות של חיימ'ה.

¹ עפ"י "ספר הבדיחה והחידוד", אלתר דרויאנוב, סיפור מס' 141.

"סוס כפוי טובה," אמר חיימ'ה מאוכזב עד עלבון לעצמו, "דווקא כשהצלחתי כל כך יפה להרגיל אותו לעבוד קשה עם מנת מזון הולכת וקטנה, ודווקא לקראת ביקורו של הקיסר, מסרב הוא לעמוד על רגליו."

תל-אביב, 18.7.2010